

Sygn. akt III Ca 214/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek (spr.)

Sędziowie: SO Aleksandra Janas

SR del. Marcin Rak

Protokolant Iwona Reterska

po rozpoznaniu w dniu 24 lipca 2014 r. w Gliwicach na rozprawie
sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w P.

przeciwko Skarbowi Państwa – Prezydentowi Miasta P.

o ustalenie

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 25 czerwca 2013 r., sygn. akt I C 995/12

uchyla zaskarżony wyrok i znosząc postępowanie w zakresie czynności dokonanych na rozprawie w dniu 25 czerwca 2013r. przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Tarnowskich Górach do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

SSR del. Marcin Rak SSO Leszek Dąbek SSO Aleksandra Janas

Sygn. akt III Ca 214/14

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wniosła pozew przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa – Prezydentowi Miasta P., domagając się ostatecznie aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości tj. działki nr (...) stanowiącej własność Skarbu Państwa położonej w P. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) poprzez ustalenie, że opłata ta od roku 2011r. winna wynieść 33.810 zł.

Pozwany Skarb Państwa – Prezydent Miasta P. na rozprawie w dniu 18 09 2012r. (k. 42) domagał się odrzucenia pozwu ewentualnie jego oddalenia i zasądzenia na jego rzecz od powódki zwrotu kosztów postępowania odwoławczego (stwierdził, że wnosi jak Gmina P. w złożonym przez nią piśmie procesowym z dnia 2 07 2012r. k. 28).

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach w wyroku z dnia 25 06 2013r. ustalił wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego zgodnie z żądaniem pozwu oraz zniósł wzajemnie pomiędzy stronami koszty procesu.

W uzasadnieniu Sąd pierwszej instancji przytoczył regulacje art. 72 ust. 3 pkt 5 77, 79, 80, 81 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 08 1997r. o gospodarce nieruchomościami w brzmieniu obowiązującym przed 9 10 2011r., stwierdzając, że została zachowana procedura aktualizacji opłaty rocznej określona w tych przepisach. Sąd wskazał, że dla określenia wartości nieruchomości, której dotyczy postępowanie, oparł się na opinii biegłego sądowego z zakresu wyceny nieruchomości, który ustalił tę wartość na kwotę 1.127.000 zł. O kosztach orzekł na podstawie

art. 102 k.p.c.

Orzeczenie zaskarżył pozwany **Skarb Państwa – Prezydent Miasta P.**, który wnosił o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie na jego rzecz od powódki zwrotu kosztów postępowania odwoławczego. Zarzucił, że przy ferowaniu orzeczenia naruszono regulacje prawne:

- art. 133 § 3 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż w sprawie, w której stroną jest Skarb Państwa doręczenia dokonuje się pełnomocnikowi substytucyjnemu z pominięciem Skarbu Państwa, podczas gdy w ocenie pozwanego przepis art. 133 § 3 zd. 2 k.p.c. nakazuje bezwzględnie, by doręczeń dokonywać wyłącznie Skarbowi Państwa,

- art. 206 § 1 i 2 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie prowadzące w efekcie do zaniechania doręczenia sprzeciwu pozwanemu Skarbowi Państwa oraz wyznaczenie i przeprowadzenie rozprawy bez zawiadomienia o tym fakcie pozwanego Skarbu Państwa,

- art. 214 § 1 k.p.c. poprzez jego błędną interpretację oraz niewłaściwe zastosowanie prowadzące w efekcie do przyjęcia, iż nie było przesłanek do odroczenia rozprawy z dnia 25 06 2013r. oraz że Skarb Państwa – Prezydent Miasta P. został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy,

- art. 215 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie polegające na zaniechaniu odroczenia rozprawy z dnia 18 09 2012r. mimo iż w sprawie okazało się, że pozwany Skarb Państwa nie został powiadomiony o terminie rozprawy oraz nie został mu doręczony odpis sprzeciwu użytkownika wieczystego (powoda),

co w konsekwencji w ocenie pozwanego doprowadziło do naruszenia dyspozycji art. 379 pkt 5 k.p.c. powodując nieważność postępowania z uwagi na pozbawienie Skarbu Państwa możliwości obrony swoich praw,

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów poprzez ustalenie, iż wyjaśnienia biegłej złożone na rozprawie w dniu 25 06 2013r. dają podstawę do przyjęcia, że przy określaniu wartości rynkowej nieruchomości nie znajdują zastosowania przepisy § 26 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 09 2004r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzenia operatu szacunkowego,

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów poprzez ustalenie, iż wyjaśnienia biegłej złożone na rozprawie w dniu 25 06 2013r. dają podstawę do przyjęcia, iż przy określaniu wartości rynkowej nieruchomości nie znajduje zastosowania art. 153 ust. 1 ustawy z dnia 21 08 1997r. o gospodarce nieruchomościami,

- art. 153 ust. 1 ustawy z dnia 21 08 1997r. o gospodarce nieruchomościami poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż wartość rynkowa nieruchomości to kwota, która nie uwzględnia zmiany poziomu cen wskutek wpływu czasu (trend czasowy).

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Przy rozpoznaniu sprawy umknęło uwadze Sądu pierwszej instancji,

iż prawodawca w art. 133 § 3 zd. 2 k.p.c. w sposób szczególny uregulował sposób doręczania pism Skarbowi Państwa, stanowiąc, że „doręczenia dokonuje się zawsze w sposób określony w § 2”, tj. bezpośrednio organowi reprezentującemu statio fisci Skarbu Państwa (z pominięciem ustanowionego w sprawie pełnomocnika).

Wymogu tego między innymi nie dochowano przy wyznaczeniu posiedzenia rozprawy wyznaczonego na dzień 25 06 2013r. o którym w sposób wadliwy zawiadomiono pełnomocnika Gminy P. M. L., zamiast prawidłowo reprezentującego Skarb Państwa Prezydenta Miasta P. (zarządzenie z dnia 16 05 2013r. k. 117 i dowód doręczenia k. 129).

Pomimo wadliwego zawiadomienia pozwanego i nieobecności jego pełnomocnika na posiedzeniu tym przeprowadzono czynności dowodowe (wysłuchano biegłego oraz przeprowadzono dowód z akt postępowania administracyjnego), a następnie po zamknięciu rozprawy wydano zaskarżony wyrok.

Doprowadziło to w konsekwencji do powstania sytuacji procesowej,

w której istotne dla ostatecznego wyniku sprawy czynności procesowe zostały dokonane pod nieobecność osób uprawnionych do działania w sprawie w imieniu pozwanego Skarbu Państwa bez ich wcześniejszego formalnego powiadomienia

o rozprawie.

Uniemożliwiło to skarżącemu podjęcie obrony przed negatywnymi skutkami czynności sądowych (np. zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu w trybie art. 162 k.p.c., zgłoszenia nowych wniosków dowodowych itd.).

W wyniku tego pozwany został **faktycznie pozbawiony możliwości obrony swych praw** (por. wyrok SN z dnia 10 lipca 1974 r., II CR 331/74, OSNC 1975, nr 5, poz. 84) i tym samym zgodnie z przywołaną regulacją art. 379 pkt 5 k.p.c. w sprawie zachodzi nieważność postępowania.

Stosownie do regulacji art. 378 § 2 k.p.c. Sąd odwoławczy zobowiązany jest ją uwzględnić z urzędu, co obligowało go do uchylecia zaskarżonego orzeczenia, przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji i zniesienia postępowania w zakresie czynności dokonanych na rozprawie w dniu 25 06 2013r. (ocena zasadności pozostałych zarzutów apelacji stała się przez to bezprzedmiotowa).

Reasumując w sprawie zachodzi przewidziana w art. 379 pkt. 5 k.p.c. przyczyna nieważności i dlatego apelację skarżącego jako uzasadnioną uwzględniono, orzekając jak w sentencji na mocy art. 386 § 2 k.p.c. w związku z art. 378 § 2 k.p.c.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Rejonowy przeprowadzi kwerendę akt sprawy i sanuje występujące w sprawie nieprawidłowości w doręczaniu pism pozwanemu (ponownie je prawidłowo doręczy), a następnie wyznaczy posiedzenie rozprawy i zadba o to, żeby strony procesu - w tym pozwany - zostały o nim zawiadomione w prawidłowy sposób i powtórzy czynności dowodowe przeprowadzone na posiedzeniu rozprawy w dniu 25 06 2013r.

SSR (del.) Marcin Rak SSO Leszek Dąbek SSO Aleksandra Janas